

VILÁGOSSÁG ÉS ISMERET

A világosságot és ismeretet össze szokták cserélni a felületesen beszélő emberek. Ha valamit nem tudnak, azt mondják: "Nincs efelől világosságom!" ahelyett, hogy ezt mondanák: "Nem tudom!" vagy: "efelől még ismeretem nincs!" A világosság valami egészen más, mint az ismeret, s hogy a helyes szóhasználatot megtanuljuk, jó a két szó értelmével tisztában lennünk.

Világosság alatt fizikai értelemben a fény jelenlétét értjük s nem a tudás megglétét. Ahhoz, hogy ismeretlen tájon eligazodjunk, kell egy térkép vagy utleírás. De ez nem elég: világosság, fény is kell, hogy a térképet összehasonlíthassuk a valósággal. A vak ember nem fény után megy, hanem szaglás, tapintás után. Ám ha a szél elveri a szagot, a legjobb szimatu kutya sem tud eligazodni. Ami az orrnak a szag, az a szemnek a fény. A legjobb szem sem használható, ha nincs világosság. Bizonyos, hogy nem elég a világosság, a tájék ismerete is szükséges. Tehát nem tudunk eligazodni, ha csak ismeretünk van s nincs világosságunk, s akkor sem, ha csak világosságunk van, de ismeretünk nincs: mindkettőre egyaránt szükségünk van.

Szellemi világosság is van, tehát szellemi fénynek is kell lennie. A fizikai fény rezgés, melyet a szem megérez és fény- és színjelenségekként ad tovább az agynak s azon át a léleknek. A szellemi fény is rezgés: a lélek rezgése, vagy mondhatjuk, szellemi rezgés. Jn.1:4 szerint "a Logos-ban élet volt és az élet volt az emberek világossága". Az élet pedig a Bibliai Lélektan tanúsága szerint, akár testi, akár lelki életről van szó, mozgás, rezgés, mit a szív vagy félelemnek vagy öröme, vagy kellemes és kellemetlen izgalomnak, stb. érez. Az élet-hiány mozdílatlanság, melyet dermedtségnek, vágnak érez a szív, rezgés-hiánynak. A test akkor érez fényt, ha a szembe rezgés jut. A lélek akkor érez fényt, ha életérzelem éri. A mosolygó, örveendő, az életizgalomtól megrezgő lélek fényt lát, szellemi fényt. A fény tehát nem ismeret, hanem kísérője az ismeretnek. Az az ismeret, amely közönyösen hagy, élettelen; de az az ismeret, amely életérzelemmel jár, amely fényt kelt a lélekben, élő ismeret, mert életet kelt az emberben. Az ilyen megismerésről mondja Jézus: "Az az örök élet, hogy Téged, az egyetlen igaz Istent és akit elküldtél a fákent Jézust, ismerjük". /Jn.17:3/. Az ilyen megismerés fénylátás, a lélek élete, a lélek bekapcsolódása a nagy isteni életárba, mely keresztül folyik e világon, de nem mindenki vesz róla tudomást, hanem csak az, akinek látó szeme van a szellemi fény meglátására.

A fizikai vagy testi "/anyagi/" fény és a szellemi fény között teljes párhuzam van. Mindkét fénynek vannak fényforrásai, melyek azt a bizonyos mozgást megindítják. Ilyen fizikai fényforrás a nap vagy valamely izzó földi tárgy. A szellemi fénynek is vannak forrásai, különösen Isten és akit elküldött Jézus Krisztus. De lehetnek fényforrások isteni életű emberek is, kiknek tettei világítanak, kiknek szavaiból isteni élet árad. Egyik fénynél sem tudjuk megmondani, hogy tulajdonképpen mi rezeg. Mindkét fénynél van megvilágított felület: azok az események, szavak, tények, amelyek visszaverik, visszatükrözik a rájuk eső fényt, tehát az, amit vizsgálunk. Mindkét fénynél van észlelő szerv, egyik a testi szem, másik a szellemi jelenségeket észlelő lelki tehetség.

Kérdés másmost, hogy miben jelentkezik a szellemi fény. Nem a tudásban, nem az ismeret gyarapításában, bár ez hozzátartozik a látáshoz. A szellemi fény a tudás módjában jelentkezik. Ha valaminek látásánál, vagy - úgy is mondhatjuk - értésénél megtelünk hálás örömmel, biztonsággal és hitel, kösziklatalajt érzünk lábunk alatt. Megindul bennünk valami, hogy Istenért dolgozzunk, áldozatot hozunk. Szóval, ha valaminek olvasásánál, vagy hallgatásánál, valami-lyen esemény megfigyelésénél isteni élet tölt meg, akkor azt mondjuk, hogy megvilágosodunk. A fény az élet. Csel. 26:18 szerint a világosság megtérést munkál. Wf. 5:8-ban olvassuk, hogy a világosság megváltoztatja magunk viseletét. A 9.v. szerint a fény gyümölcsöt érlel bennünk: jóságosságot, igazságosságot és igazságot. A 13.v. szerint leleplez, megfedd. Kol. 1:12 szem nt alkalmassá tesz a szenteknek ígért örökségben való részesedésre. I. Jn. 2:9-10 szerint szeretetet kelt a szivben. Világos ebből, hogy ha ismeretet szerzünk, tanulunk, de a tanulás életünket érintetlen hagyja, tanultunk, de meg nem világosodtunk. Viszont az is lehetséges, hogy a világosság ezt az új életet igyekszik keltetni bennünk, mi azonban ellenállunk, mert nem tetszik nekünk Krisztus önfeláldozó élete, vagy azoknak a keresztyéneknek alázatos, odaadó életmódja, akik nekünk "világítanak". Ebben az esetben jobban szeretjük a sötétséget, mint a világosságot s azért nem megyünk ki a világosságra, hanem a sötétségben maradunk. /Jn. 1:5, 11; 3:19-20; 5:35/. "Megvilágosodni" tehát azt jelenti, hogy ismereteket szerzünk, hanem azt jelenti, hogy isteni étellel telünk meg. Az élet ragyog, nem a tudás. Helyesebben az étellel telített tudás ragyog. De nemcsak a tudás, az értelem világosodhat meg, hanem az akarat is, ha törekvéseink tiszták, igazságosak és igazak és az érzelem is, ha azok Isten jelenlétét tükrözik, az Isten jelenlététől keltett örömet, szilárdtságot.

A "megvilágosít" igének /photidzein/ két jelentése van: vagy a látott tárgyat világosítja meg a fény, vagy a látó szemét. /Ez kétféle sötétségre mutat: a bűn miatt sötétség, homály ül a teremtésen és annak rejtett, gonosz és Istentől elzárt dicső titkai vannak/. Mikor a látó szemét világosítja meg Isten, szellemi vonalon az értelmet, a léleknek adott szellemi képességet. /Van büntől megvakított értelem és vannak az értelmnek Istentől megvilágosított érzékei, észrevevő szervei/. Mikor Jn. 1:9 a világosságról, ti. az örök Igéről azt mondja, hogy minden embert megvilágosít, ezzel kétféle mond: egyrészt világosságra hozza minden ember titkait, másrészt látó szemeket ad az embernek a valóság szemléletére. De mikor I. Ko. 4:5 arról beszél, hogy az Ur a sötétség - ti. az Istentől elhanyagolt világ - titkait megvilágosítja, akkor csak egy értelmet használnál, itt a látott tárgy megvilágosításáról van szó. Megint egy dalu Wf. 1:18, hol viszont a látó szem megvilágosításáról hallunk. Wf. 3:9 szintén e tárgy megvilágosításáról ~~hallunk~~ beszél, valamint II. Tim. 1:10, hol az elsötétült emberek elé a nekik ismeretlen isteni életet állítja fénybe az Isten. Ellenben a látó szem megvilágosításáról szól Hb. 6:4 és 10:32; itt azt halljuk, hogy vannak olyanok, akiknek életében egy nagy megvilágosítás történt, mely után vagy újabb elsötétülés következhetik /6:4/ vagy a világosságban való kitartó megmaradás /10:32/. Ez a megvilágosodás felébredés néven is megjelenik a Bibliában. Ezt a megvilágosodást szokták legtöbbször megtérésük pillanatának tekinteni azok, akik egyszeri és visszavonhatatlan ~~hatálynak~~ hatályunak szokták a megtérést mondani. A megtérés a világosságnak való engedelmesség, melyet újabb engedetlenség követhet.

Szólottunk a megvilágított tárgyról és a megvilágított szemről. A kétféle megvilágosítás tulajdonképpen ugyanaz a művelet. Mindkettő azáltal valósul meg, hogy Isten a látó emberbe ad világosságot: megvilágosított ismeretet nyújt és megvilágosítja, azaz látóvá

teszi a belső szemet, az értelmet. A tárgy megvilágosítása tehát ismeretadás, mely nem külső, hanem belsőmegismerés adása, azaz nem szavak, nem betű, hanem a dolgok belső meglátása az, amit a tárgy megvilágításának nevezünk, annak meglátása, hogy az életbe hogyan illeszkedik be a megvilágított tárgy. Ezt pedig csak olyan ember láthatja meg, akiben magában is ott van az élet s a külső életet a benne lévő belső élettel méri, ahhoz viszonyítja, szellemieket szellemiekkel vet össze /I.Kor.2:13/. A látó szemnek és a látott tárgynak ezt az összefüggését mutatja Ik. 11:34-36, mely a szem egyszerűségének, azaz őszinteségének következményeül állítja oda az egész "test" megvilágított voltát. Az őszinte szem a helyreállított, azaz meggyógyított szem, a megvilágosított szem. Az ember egész földi mivoltát, földi járás-kelését, azaz "testét" az azt vizsgáló s megítélő szem teszi világosság vagy sötétté aszerint, hogy a szem mit lát rá. Aki piszkot, bünt néz, rálátja a piszkot, bünt másokra is és aszerint él is, ahogy lát. Tehát teste világos vagy sötét lesz annak megfelelően, hogy szeme világos vagy sötét. A "test" szó itt a testi világban tett életutat jelenti. Hogy a testi világot fényben látjuk-e vagy homályosan, attól függ, hogy fénylő vagy borult szemmel nézzük-e. A fény tehát saját szemünkből esik a környező világra.

Valámit a fényforrásról is szólanunk kell. Vannak eredeti fényt sugárzó fényforrások és vannak visszavert fényt sugárzó fényközpontok. Minden fény forrása Isten, kit Jak.1:17 a "világosságok Atyjának" nevez. E kifejezésben az "atya" szó nemcsak a fény szülőjét jelzi, hanem az atyai szeretetnek a világossággal való azonosságát is hangsúlyozza. Aki a "fényben van" /Jn5:35; 12:36. I.Jn.1:7; 2:10/, az a szeretetben él benne. Fényforrás a Fény, az Ige /Jn.1:4.5.7.9; 3:19; 5:35; 8:12; 9:5; I.Jn.2:8; J1.21:24/, mert Belőle sugárzott az isteni élet, mely az emberék világossága volt. Akibe ez az isteni élet bele-sugárzott s ott örök lakást vett, szintén fényforrás, de csak fény-visszaverő, mert a szeretet, amelyet kisugároz, Jézus szeretete, Isten szeretete. Az ilyen ember nem saját fényét sugározza szét, hanem Istenét. Ezek amnyiban Isten fiai, mert a fény fiai, azaz fényből készültek, legalább is ug-emberük /Jn.12:35; 12:36; Csel.13:47; Pf.5:8 I.Tsz.5:5; I.Jn.1:2; 2:10/. Hogy milyen természetű a fény, melyet kisugároznak, mutatja Mt.5:14-16, mely szerint a fény nem ismeretben sugárzik szét, hanem jócselekedetekben. Akármily helyesen /orto dox módon/ hirdetjük is az igét, a tanítás fényét nem a tudós szavak adják, nem a szép beszéd, hanem a beszédet követő jó cselekedetek. Az élet, amelyet élünk, adja meg a fényt az igehirdetéshez. A legtudósabb teológiai tanár lehet egészen sötét, ha nem éli, amit hirdet. A szép beszédű templomi szónok lehet vaksötét, ha isteni élet nem folyik szavainak csatornáin keresztül. Az ismeret a lámpa, mely igen diszes és szép lehet. A benne égő fény az olaj. Az öt oktalan szűznek nem a lámpája hiányzott, ismeretük és volt elég, különben nem lehetett volna Jézus-várók. Olajuk nem volt, azaz világosságuk. Ezt pedig vásárolni kell, azaz kérni, imádkozni érte. Hiába gyűlünk össze estáról-estére igét hallgatni, hiába olvasunk építő könyveket, ha Isten világosságát nem adja hozzá, ha mi ezért a világosságért minden igeolvasásnál nem imádkozunk, igeolvasásunk, igehallgatásunk hiábavaló.